Vasárnap. 120. Szám. November 27-kén, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTETI SZÁLLAS: Óvár, Vizi-utcza. 231. szám, első emelethen.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m. Vasárnap és Czütörtökön. Ára évenegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési díj: szorosankint 7 kr.; a nagyobb hirdetés 30 kr. bélyegjöl. Előfizetés a kiadó-hivatalnál kesztetik.

KIADÓ-HIVATAL: Kolozsvár, STEIN J. könyvkereskedése.

Jelentése

az erdélyi Muzeum-egylet ügyei ideiglenes, vezetésével megbizott választottságnak.

Előterjesztve az alakitó kozgyülésen november 23. 1859.

Tisztelt közgyülés!

Ezer évig tartott volt ama kevés kivétellel folytonos véres harczz, a melyet a magyar nemzetnek beékelve a keletrómai és nyugatnémet császárság közé a maga és vérrel szerzett hazája fentartásáert kellett előbb kiküzdeníe, és a melyben kösben mint Európa védfala a keletről előnyomuló népár ellen, ezáltal legjobb vérével vette fel ama vérkeresztséget, a melyhelyet jelöli neki Európa mivelt nemzetei közt. A tizennyolczadik évszázd vége felé nyert végre e sokat szenvedett sokat kiadott nép egy kis nyugalmat, hogy vegye számba, és vigaszaláplag magát a sok sebeért és szenvesztett koszorus küllöjje buzdíto e szavaival:

Megfogyva bár, de törve nem,
Ez mennet e hazám!

Ámde a nyugalom csak rövid idéig tartott. A polgárisodás, e hatalmas hodíto, ellenállhatlan fegyvereivel a tudománnyal, művészettel és irodalommal, az iparral és kereskedéssel kezdé lobogtatni zászlóit hazánk határin, és a harcz okozta sebjeibül alig feltalálhatá nemzet, hatalmas erőfeszítéssel kellett, hogy szczép összes minden tehetségéi, nem ugyan harczra, hanem szellemi versenyre a nyugat mivelt nemzeteivel, ama vezedelmes versenyre, a melyben a ki nem tud lépést tartani a többi palyafutókkal, menthetlenül el van veszve.

Es a nemzet nem veszett el. Fényesen állotta ki a versenyt, egyetlen halatlan iratmal foglalá helyét palyatársai közt, és tartotta meg mind e mai napig. A nemzet nagyai, a hazai ügyei felfogván hivatásuk egész nagyszerű jelentőségel, korán irányozák gondjaikat azon intézetek előállitására, a melyek mint csemetekörjjet a nemzetik nevelik és ápolják az ifju nemzedéket és oltván beléje nemes anyaföld szeretelmét kepesvé teszik arra, hogy bátzon tőrhessen előre azon a pályán, a melynek czéljánál büszkén fonhatja majd fenyes mulje idősb testvérszomjaiba a boken mivelődés olajágával egyuti a kitartó törekvés hervadhatlan hérét, az orokke zöld palmát.

Mit tett a nemzet e versenyzés első korszakban, azt halmelve fogja meg illetőleg a kesö utczkra a történetnek sajtóhoszvesi. Ahlig százd éve, hogy fölserkene a magyar a hosszu harcz fáradalmai következében elszállott kábultságból, s ha korlátokniank a kő testvérházban, jelekmenté megfejtődessel tapasztalhatjuk, hogy ha elvesztette is politikai tulsulyát, ha száma nem is akkora, hogy anyagi tömörségével pótolhassa a szellemi erőhiányt, azért ma meg sincs kevesbbé azon fensőbbség teljes birtokában, a melylyel legragyogóbb fénykorában feljul állott a turolmességénél fogva közte és vele lakó nemzetiségeken, habár czeknek erős támaszul szolgálhatott törzskorkon szomszédok ezer éves mivelődése. Nincs a két hazában egy némileg nevezetes hely, a mely elő bizonyságokkal nem tanuskodik e tagadhatatlan tény mellett, es a magyar, ha elszaglatassak hatarosi ösztönszerű vissszaszerzésére szomjuhja fenykorára, valahon legkizelebbi multjában is elegetkap, a mint pirulás nélkul jegyeit [illegible] és a [illegible]ásnak is történelme lapjaiba.

Bocsánatot kérek tisztelt közgyülés, ha elgondolvan felkemben annak boldogságát, a kinek a sors kijelöli a diczö feladatot, hogy ija meg az utókor számára a kiserdés szellemi küzdelem részleteit, hogy pusztulhatlan emelket emeljen azon diczö nevekneka, a melyek mint meganyni napok fénynyel és melleggel egyszerre tűltik el kellünket, ha, mondom, meggondolvan ez ominabbeli boldogságot, egy kissé nagyobb irámnak kedtem meg beszédemet, mint a mekkora illik szerény feladatomhoz. Az erdélyi Muzeum-egylet ugyni ideiglenes vezetésével megbizott választottsag nevében alok itt, hogy számot adjak arrol, mit tett e választottsag ez ugyben azóta, a mióta az alapitó gyülése rártaszta azon tisztet, hogy tegye meg a szükséges lépeseket az erdélyi Muzeum-egylet és ennek hozzájárulával a Muzeum létesítésére.

Nem szándokom visszatérni azon időpontra, a melyen legelőbb nyilatkozott szóval és tettel az erdélyi hazának szakgeses és kivánatos voltának eleven érzete. Az egybegyült tisztelt tagok, tudom, emlékeznek róla, részint mint jelen volt szemtanuk, részint e Muzeum-egylet megalakításai előmozgatójo hirlapi czikkekből, hogy az 184¹/₈ erdélyi országgyülésen a boldog emlékezetü felejthetlen gróf Kemény József és vele egyuti a még most hála a mindenhatónak a valahára eltelt czél örömeit köztunk és velünk élvező nemes rokona gróf Kemény Sámuel nagyszerű alapitványi ajánlatokkal együti az országos karok és rendek eléjön vivák a Muzeum-alapitás indítványát. Annak országgyülés jegyzőkönyvei és irományknyvei eltörölhetlen emlékét tartják fenn azon egyetértő nemes lelkesedésnek, a melylyel a nemzet szine fogadá a korszerű indítványt. Oh fel vannak jegyezve nevei mind azon nemeslelkü hazafiaknak, a kik valódi magyar szivükben éltetnek, mik az ugyet, a mely a nemzet szivét vala az igének, ha az akkor e tárgyban megállitott törvényczikkek megnyerik a legfelsőbb megszentesitést. Azt sincs mért ismételjem, hogy az akkor tervezett Muzeum a t. szász nemzetnek jegyzőkönyvre adott válasza nyilatkozat szerint, az úgynevezett „nemzeti Muzeum" czimet nyer vala. Czélomra elég ez emlékezet egy pár szóval felemlíteni, és hozzá tenni, hogy köztudomásu szerint szavai szabott fogva nemzetünk szivébe kivésetnek egészen 1855 kőzepe tájáig, a mikor legelőbb Bozsa Dániel ur a „Magyar Sajtóban" felszólalt az ügyben, és e felszólalásával egy pár hónap eltalálta idézett elé, a melyben egymásután Vass József báró, Toldy Ferczne a magyar Akadémia Iskára és a „Magyar Sajtó" akkori szerkesztője Torók János eléterjesztek nézeteiket. Azonban e hirlapi vitatkozás alig hozta volna a kérdést közelebb megoldásához, ha egy nevezetes esemény nem jö közbe.

Ugyanazon gyűlezet, a mely a hirlapi felszólalásra adott volt alkalmat, gr Kemény József váratlan, kora elhunyta, árvaságra juttatta volt azon megbecsülhetetlen értékű könyv- és kézirattyulyelemnyt, a melyet a boldogult tulajdonos hangyszorgalma egyegyujtöül volt gerendi lakában. A boldogultnak végrendelete éppen azon rendelkezéssel, a melylyel a kiscsot biztositni akará Erdély számára, aggodalmaket ébresztett a hazafiak kebelében; világos volt, hogy e gyülemenyt az ország hatarabol kibocsáini, annyi volna, mint félig lemondani róla, hogy hazánkban hovetése pótolhatlan vesztesség a hazára nézve; szembe tünt, hogy nem egyhamar fog akadni egyes ember, a kiben az oltháriatan ismeretszomjaz erznydenlen munkásságal is alapos keszülttséggel oly szerencses vegyulelem egyesitve lesznek mint voltunk azon szerencsés, a melylyel a kincset birtosini akará Erdély számára, aggodalmaket ébresztett a hazafiak kebelében; világos volt, hogy e gyülemenyt az ország hatarabol kibocsáini, annyi volna, mint félig lemondani róla, hogy hazánkban hovetése pótolhatlan vesztesség a hazára nézve; szembe tünt, hogy nem egyhamar fog akadni egyes ember, a kiben az oltháriatan ismeretszomjaz az

gyülyén alakítsák meg azt a bizottságot, a melynek nevében most van szerencsém a t. közgyűléshez szólni, továbbá bocsássanak ki gálirási iveket, a melyek a közönséget felszólítsák a részvétre és adakozásra, meggyőződést nyujtsanak az iránt, hogy a kitűzött czél elérhető-e, de a mi legfőbb, a boldogult herczeg kormányszó Schwarzenberg Károly ő magassága a legfelsőbb helyről nyerendő jóváhagyás biztos reményében a bizottság rendelkezése alá bocsátott gr. Kemény József hárahegyott tudományos gyűjteményét? A bizottság legelőb is kibocsátotta a felszólítást és az aláírási íveket, ez az eredmény elégő mutatta, hogy nem csalódott a nemzetekhi indítványozó a honfiszeretet hazafi buzgalmában helyezett bizalomban. A gr. Kemény felegyűjteményi ajszállítatta a Muzeum számára kijelolt helyiségbe, a szabálytervet pedig ugy módosította, hogy a magas kormány követelesét a lehetőségig egyeztesse az alapitók óhajtásaival és erdekeivel, és igy terjesztette fel ujra jóváhagyás végett, jóllen remelve, hogy ez az kellőtik sokat a nemzetrősítés. Szükségesnek tartom itt megjegyezni, hogy a Muzeum czime átváltoztatása nemzetiből, országossá ekkor történt meg a m. kormány vilagosan kimondott kivánatára.

A megerősítés azonban nem jött meg. A bizottság és a m. helytartósag ismételt sürgetseire a magas miniszteriumtol nem jött egyéb, mint ujabb meg ujabb kivánatok. Elébb az alárásokbol remélhető egyleti vagyon és alaptőke, majd a felajánlott muzeumi tárgyak, azután meg az alairók névsoros pontos kimutatása volt szükséges, azutánjban be Schwarzenberg Károlyban el is vesztd az ugy egy ösznte pártolját, és ugy lattszott, hogy az azaltal lefolyt két hosszu év után még mindig a kezdetnél vagyunk.

Most kezdett a közönségnél imit amott csüggedés mutatkozni, a mikor e folyó év kezdetén az ország herczeg Liechtenstein Frigyes ő magasságban uj helytartót kapvan, az ő kegyes partfogása imét uj lendulet adott Muzeumunk ugyének Ismét leérkezett az alapszabályterv, kisérve a módositasok hosszu sorával, a melyek egy részet a leirtakban elkerülhetnek, egy része igen kivánatosnak volt jelölve. Az uj módositások halmaza és minősége csaknem kétségbejeltte a bizottságot a siker iránt; mégis hozzáfogott, és alapos megvitatta után a végre czélt ért; ahertik a módositásokat uj bolcsitsatan az alapszabályba, hogy a lényeg és alap mégis megvolt mentve. Ekkor kaptak alapszabályaink azt a formát, a melyben az imént szerencsém vala felolvasni, és e formában mentek fel megerősites végett; a valasz jullus végén leérkezett a tiszlaba hozott alapszabályt egyéb, azon megjegyzéssel, hogy a bizottság ugy ismerje meg peldányát, hogy azok egyikére rá lehessen irni a megerősítő aláirást. A bizottsag e vegre kezirat gyanánt kinyomatta a szabályokat két nyelven egyenczhány peldányban, felküldé, és végre megérkezek szepember elejen a megerősites.

A bizottsag ekkor elérkezettnek látá az időt, hogy a már megerősitett alapszabály értelmében tegye meg a lépeseket a Muzeum-egylet megalakitásara, és ennek közvetitésevel a Muzeum beléttisára. Kihirdeté az alakitó közgyűlest, a melyet mindnépnyelvűsége miatt, de a szükséghez, a mely az alapszabályok értelmében a kihirdetés és megtartás közt lefolyt, arra használta fel, hogy munkalatokban állitsa össze az egyleti működésére és a Muzeum létesitésére vonatkozó azon tervjavaslatokat, a melyek a czélnak legjobban a t. közgyűlésnek holnap tanácskozásairól várjak a dönto elhatározast.

Elmondám t. közgyűlés, kevés szóval, mit tett a bizottsag, a következés meg fogja mutatni, hogy tette azt, a mit tett. A czélnak meg fog gyülödni a t. közgyűlés, az eddiginteresitő javaslatok formájában mindenitt az alapszabályok szolgálnak vezérül; tölem pedig, remélem, nem veszi elbizakodásnak a t. közgyűlés, ha a veghez vitt munkában mint egyszerű napszámos közremüködném, most a miskor tisztemet a t. közgyűlésnek jóvémbe allandoul megváltaszándó együnnek átadni készülök.

szerti az, hogy Enyedre tegyem át ez idők szerint lakásomat. Eltöre is megjegyzem, hogy e czél már forongott bennem, de enyedi hazam hadiutlátzási ügy alatkáltva, a veszélyes napszakra emelt házbér pedig mostani anyagi viszonyainkkal nem állván öszhangzásban, a mai nap-a halogattam e fontos kérdést, melynek megoldása ugy látszik a fegyveres csapatok mind nagyobb fölkelesége miatt utoljára is elkerülhetetlenné vált imár.

Alig vegzé szavait Boronkay, midőn a kapuig kellemetlen berohan a terembe, s jelenlj, hogy a kastély előtt egy kisded csapat rentles fegyveres jelent meg, és követeli a bebocsáttatást.

— Mit akarnak? és hányan vannak? — kérdé nőmi kellemetlen szrczed Boronkay.

— Egy hadnagy tizenkét fegyveresel.

— Bocsásd le a kapukat, ez nem támadó erő, valamely megbizatásban jöket ide a hadparancsnokság részéről.

A kapuk tárvozott.

Lodi Simon viseletén a figyelmes észlelő mindjárt észrevehetett volna valamely kellemetlen fesztiséget, de a kastélybeli ügyelő az ujabb és ujabb szerencsétlenségekhez volt fügesztve. Mit akarhat itt a rendes kutonasag? Talán elfogatás? Ez sem volt ezen korban éppen szokatlan, s ez aggodalomtól szinesedi senki sem lehetett a kastélyban. Inkább a nemzet jogai alapján ilyes eljárások miatt aggódni nem lehetett volna.

Ezalatt a fegyveresek a folyosón voltak már, hol a vezető tiszt ókét felállitva, maga czélt egyelőt lepett be a terembe.

— A kastély urát van szerencsém keresni — szólt a tiszt.

— Szolgálatára állok — szólt Boronkay előjve vendégei sorából.

Mindenki feszült figyelemmel várt a közvetkezményekre.

— Uram! méltóztassék kegyelmed ezen esdeletet átvekintni — szólt a tiszt egy ratót nyujtva át, miután megint igy kezdeta — Mana rendeletnél fogva köteleszegemmel van téve Toldalagi Mihály uramat felkérni s ellentállása esetben kényszeriteni, hogy kö szöntessen Enyedre a katonat parancsnoksághoz megjelenjen.

— Es mi összeköttetesem van nekem a hadparancsnoksággal, s minő joga annak, hogy egy polgári emberet fenyegetni merni? — felelt is magához idézzen? — Nekem a polgári renden megvannak törvényes biráim, s csak a megidéztetések törvényes alakjai kötelesnek.

— Hadnagy ur! — szólt Boronkay — mintán az orszag esöndje visszallott, mintán Basta füveszér a fohatalom törvényes jogaira támaszkodva országosztlest hirdetet ki, és ugy a hadiallapot az allapotban van, a mint az országunkban elismerve; s mintán az orszag rendes allapotban a magyar nemes megidézettenli fogolyká nem lehet, kegyelmednek nem fog hatalmában allhatni az, hogy Toldalagi Mihály uramat kastélyomból elvigye, ha ő maga önként elmenni nem akar.

— Sajnálom uram! — szólt a tiszt, — hogy ez okoskodás Toldalagi Mihály uramra nézve nem erőszakos, s szabadságát s hazafiakat védik, de a szökevényeket nem, azokat a fohatalomnak joga van elfogatni.

(Folytatjuk.)

KIRÁNDULÁS BRUSZÁBA,

írta **Orban Balázsné.**

(Folytatás.)

Az Eszki pasaházat (régi kápolnát), mely a falu előtt emelkedik fel, szép hajtalu kupaival, igen nagyszerű épületté fordő; Szulicikjének kupiát 16 márvány oszlop tartja; a fedő közepen levő 60 lab kerülteiu; maga az épület a górög épitészet jellemét hordja magán, s könnyen meghelet különbözteni azon hozzáadásokat, melyeket I-sö Murád épitett.

Mindezen források kevés más anyagot foglalnak magukban a közönséges forrásvizénél, de ugy látszik, hogy azok kifolyásai a foldgyomrában levő tüznek, a kőpontosult élőlények egyen felfokádo vizzel a foldgyomrabol magukkal hozott anyagok, melyek a foldnek felesleszti a betegségek es unalom, a szellemi es testi kihágások alatt elgyengült testet; felelevenitt az alig pislogo élteröt, s a betegeseknek lelkébe az azt szerezvén czélszerű; s ez a czélszerűsége a bennünk levő szenvedéseknek alatt eslikli — alkatrész, mely eszrevehetettlenul keveri lathatlan gyógyerejét ezen forrásokba, mely az orvosokat oly gyakran meghazudtolo csudás gyógyulásaiban, s a mely a vizsga szemek elöl, mert az subtilis, lathatlan a tapinthatlan mint a lélek, mint az élet maga.

S ezen források titokteles hatásához adó hozzá meg Bruszá hajó fekvése, azon tiszta hajó van levegő, a mely jó illatot hord lathatlan szárnyain; azon gazdag tenyészetet lenta volgyben, s azon nagyszerű havasok látást, melyek ősöket hős fő; melyekben fesitő szirtei az egek hajszálait hordani hátukon; azon szép sétalt helyeket, melyek minden lépten egyegy szép, változó szinezetben gazdag, emlékekben nus, nagyszerű tájképet tárnak fel a szem elöt; azt a kelendőn es nagyszerű természet, melyet elrészegeiti az érzést, s felemeli a lelket, s ne csudálokoz, ha ily környezet, ily látvány előtt a betegek — kikre gyakran kimondok az orvosok a halál ítéletet, kikrea lélekzetnek marádiya kozott tartotta a kegyetlen Parca — feleledneek, uj életre derülnek, s hogy a bruszai források csudaszerű gyógyitasokat idéznek elő.

Cseckerkőben megnézésre méltó I-sö Murád mecsetje is, mely csaltalan melléknevéről Ghazi-hudavendkiar (győző és ur) mecsetnek is nevezteik; ezen épület stilusa kitünő szép, elől egy kettős tornácozat (porticus) van, az alsó ivezeten, melyet pilasztok tartanak, innen oszszeosztott s görög vissók alól kikerült különböző, de igen szép fejezetu oszlopokon nyugszik a felső porticus; magas minarete, s maga az épület is csaknem egészen elvan tarkva egy óriási platán terebélyes ágai által; a mecset egyik szegletén kőmadár van, melyről azt mondja a rege, hogy az Murad szultan kiadványai a bolti áron alul fognak kiszolgáltatatni. Szívünkből kivánjuk (s reméljük is), hogy e számitás ne csaljon. Az épület fenntartásra van számitva 300 frt, természetgyűjteménynek gyarapitásra 600 ft. Könyvtárgyarapitásra 1,400 ft. — Hiszek-ezek a gyülés jóváhagyta. Ezután titkár a hivatalnokok részére a választmány által kitalott utasitást kezdé olvasni, mely azonban hosszadalmas részleteiből allván, számbavaette egy ott levezetett bizottmányra bizatott, s ezzel a gyülés elosztá.

— November 25-én Muzeum-egylet folytatá gyülesét; tiz órakor elnök ö umga megjelenyén, a titkár olvasni kezdette a tegnapi gyülés jegyzőkönyvet. Az épitésre lett számvetés alkalmas czélszerű, ezért Deák Domokos ur fölkéri arra elnöki, nehogy az egylet pénzercjet szerfeletti terhelő nagyobb épitkezés, ezen halt tőke, elfogja a szellemi czélokra sokkal szükségesebb kiadásokat, indítványozza, hogy a bizottmány igyekszik fel arra, hogy az egész épitkezést csak részletesen es ne egyszerre vegye ki, az idővel az egyleti nagyterem épitésére szükségesnek oukent kinövendőn magát az intezet. Haározatba menti, miszerint a lehető legcszszerubb kiadás a választmány belátásra bizatik. Itt a titkár a jegyzőkönyvet olvassva azon pontra szálott, melyben Jancsó József, hogy a kalán ügycsen épületeken alkalmas szobák allandanak ideiglenesen az egylet rendelkezésére; mire elnok gróf ur azon örvendetes jelentést teszi, hogy gróf Bethlen Sándor ur saját épületét a Muzeum részére, addig mig szükséges lesnd — folajánolta (hosszas eljonzés) Teleki Domokos ur gyűjteményeinek a helyszűkére, s hogy e helyszinlott lakok közt azt válaszsza, hol a nemzet kincsei kevesbbé lesznek veszélynek kitéve. A jegyzőkönyv felolvassza után Gyárfás Domokos ur mint a tiszteiszélik utasitása kikülöldi bizottmány elnöke, a mely a Muzeum-egylet szervezésére és az épitésre alkalmas czélszerű helyiségek felkutatásra és az ellenőri ingyen hivatalt látják kötelességekkel tulterhelve, mely kötelességek az egyleti vagyanosnak kozi volnakszétszlanódk. Az eszrevetel elfogadtatott. Ezután szavaztatnak a valasztásra. Gr. Bethlen Imre ő nagyja köz az általános feleháztatnak elnökül választatott; mi ö excija kösöcnetlel fogadtaon, kérte az egyletet, hogy a formák megtartását ez alkalommal se mellőzzék. Szavazat lön; egyszerre, felszóltet bizottmányok eléöt az elnöki, alelnöki, muzeumi és könyvtárnoki hivatalnokok, melyek az eredmény lett következő:

Elnök: szavazok számra 293. Ezek közul szavazott 292 gr. Mikó Imrére, 1 gr Teleki Domokosra.

Alelnök: szavazok számra 288, szavazott 278 gr. Lázár Miklósra, 2 Lázár Lászlóra, 2 gr Teleki Domokosra, 1 gr. Miles Janosra, 1 gróf Bethlen Janosra, 1 gróf Bethlen Sándorra 1 gr. Lazár Kálmanra.

Muzeumőr: szavazok számra 292, szavazott 270 Brassai Sámuelre, 11 Jancsó Józsefre, 3 Dr. Szabó Józsefre, 2 Dr. Engel Józsefre, 1 Berde Aronra, 1 Kovács László, 1 Pávai Vajna Elekre.

Könyvtárnok: szavazok számra 293, szavazott 248 Szabó Károlyra, 70 Finály Henrik Lajosra, 2 Gyulai Pálra, 1 Vass Józsefre, 1 Dózsa Dániellre, 1 Szabó Gergelyre.

Titkar: szavazok számra 246, szavazott 124 Finály Henrik Lajosra, 111 Dózsa Dániellre, 1 Gondol Gedeonra, 1 Indali Péterre, 9 Gyulai Pálra.

Pénztárnok: szavazok száma 242, szavazott 185 Báró Bay Vitálisra, 47 Kövári László, 4 Tilcsch Janosra, 3 Pál Sandorra, 2 Mozes Józsefre, 1 Nalácy Varkosra.

Ellenőr: szavazok száma 229, szavazott 162 dr. Szabó Józsefre, 40 Pál Sándorra, 11 Sarkány Ferencre, 3 Makoldi Sámuelre, 2 Kövári László, 2 Incze Mihályra, 2 Ferenczi Mózsesre, 1 gr. Esterhazy Gyzárra, 1 Biró Lajosra, 1 Bányai Vitalisra, 1 Jancsó Józsefre, 1 Jancso Lajosra, 1 dr. Patay Dániellre, 1 Korbuly Gergelyre.

Gazda: szavazok száma 221, szavazott 116 Biró Lajosra, 60 Basinó Domokosra, 16 Schutz Janosra, 14 Pál Sandorra,

szak egy kedvencz solyma volt, de meg aharvám szólnu, urnak hozzáadásai szerint megjövendőnt.

A mecset eléöt egy csudás szerkezetű kut van, melynek lócskája forrövizzel van tele, s közepén egy fantasztikus alaku medencebő jégletjet vet ivel fel.

E kuttal szemben vannan Murád türbéje, koporsója mellett fegyvereci a szon véres pánczél, melyet viselt a szultán akkor, midőn a szerbiai Milosh a cassovai (rigómezei) csatában meggyilkolta.

Csekerkőjón alól van azon völgy, melyen át a Nilufer a havasok kőzul kitörtet, ezt most is Adrianosnak hivják, mely nés ez az, hogy a számitlódoknak hosszu sorai a szomszédos csoportosulatot láttam, arra engedi következtetni, hogy a Hadrián epitette Hadrianá d Olympum nevű város itt lehetett valahol.

S ezzel bevégzem hosszas levegősemmi Bruszáról, szerelmem szerint azt az Olympiai és apostoloni tóhozi kirándulás leirásával kiegészitení, de otöltem alattnek nem találtam társaságot, melyelyel azt megtehettem volna, s egyedul pedig unom az ily utazásokat.

Gemlekre visszavetve eszembe öttle, hogy lehetne az ut egyhanguságán változtatni, a mi-lyet, hogy onnan egyenesen visszatérjök Stambulba, lehetne egy erdekes visszautat tenni Kanikon és régi Ivanéti, és lamitsa szerint a régi Nicodemián át; s ezen agyamban megfogazott, s szivemben ügyvédre találtszemrétegtőn kozlém társaimnal, es pedig oly formán, hogy azt gyülig tegyük meg ismulig, s onnan a gyizossel terjünk vissza a lóvárosba; de társaim minden kimeriteltt ékesszólasom daczára nem voltak rávehetők, s mivel ön egy kissé olyan ünfejű gőbe vagyok, ki ha egyszer valamit akar, a mekszegektol nem engedi magát visszajeszletni, átadám neki podgyászanim, hátomra vettem pusakámat, kezembe somfanyfu kolsonom; vadasztaszrisznyámbol vott egy ka fusisz szalonna is, ugyal fustyenek kutyámnak, a gyülekezőbe hátrag mint Don Juan, nem ugyan hős tettekre felelkesultten, hanem egy erdekes kóruta czka reményoztól telitzetten. (folytatjuk.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

6 Hincz Györgyre, 2 dr. Szombathelyire, 2 Tauffer Ferencz re, 1 Lukács Ferencre, 1 Kóváry Lászlóra, 1 Biró Miklósra, 1 dr. Szabóra, 1 Macskásy Péterre.

Ugyvédi szavazók száma 206, szavazott 142 Fehér Sándor, 31 Csulak Dániel re, 13 Pataky Józsefre, 5 Schöner Mártonra, 31 Csulak Dánielre, 1 Megyes Károlyra, 1 Butyka Lajosra, 3 Simon Elekre, 1 Megyes Ferencre, 2 Gross Ferdinándra, 2 Gross Sándorra, 2 Vajna, 2 Szentkirályi Sándor, 1 Farkasra.

November 26-ikán tartatott a bezáró gyűlés. A most is milankadatlanul nagy számmal összegyűlt résztvevőnek elitt, miknakdatlanul nagy szám

ni regenséget örömmel fogadják.“ Toskanából ellenbenegy küldöttségi erkezett volt Turinba, mely azon átrubázás ellen ellináczisat szeretnek kivánt tenni; azonban a király nem fogadta el.

Garibaldinak visszalépéröl a „M. Post“-nak irják Turinban: „Garibaldi mint a közép-olaszországi hadsereg egyik tábornoka beadta lemondását. A szárd király elfogadta és öt vezérőrnagygyá nevezte a szárd királyi seregben.“ A „Nord“-nak távirjak: „Victor Manó király a maga mérsékletének bizonyitványát adandó, Garibaldi tbkot rávette arra, hogy Közép-Olaszországot elhagyja, mint a hol az ő jelenléte aggályos volna a nápolyi (?) kormányra nézve. — Egy turini távirat nov. 17- röl jelenti: „Garibaldi tegnap idő érkezett, a miniszterekkel tartott értekeződés után Romagnába visszatért!! Párisban a felhivatlos „Patrie“ Garibaldi visszaléptét oda magyarázza, „hogy a közép-olasz ügyek uj phasisba lépnek s oly megoldásnak mennek eléje, a melyet oly kizel állónak nem lehetet tartani.“ — Garibaldi, mint egy párisi levélben irják, ott kezdetöl fogva botrány kove volt, s nemcsak hálodezést és bosszusságot okozott. A pápa csak a napokban is Garamond hgnek, midőn ö fennségét kérné, tenne mégis valamit a császárét nehéz helyzetében, ezen megjegyzést levei: „Ön feltudom fogni a császár zavarban létét; ö egyszerre engem is, Garibaldi is ki akar elégitni.“

Egy Garibaldi által közzé tett proclamatio az ö lemondását jelenti; azonban — mint mondják — a fóparancsnokságot ismét átvezi, mihelyta király a katonákat fegyverre szólitja.— A hires vezérnek ugy hisszük csak pillanati áldozat, melylyel a franczia czászár Ausztriát, a pápát, Nápolyt a congressusnak szándékzik megnyerni. S pengetik is hogy mind Róma mind Nápoly már (miután Garibaldi eltávozott, s öröe nem tarthatnak többé) hajlandók a congressusban való megjelenésre. Ausztriát illetöleg még egy közlebbröl megjelent hécsi levél szerint igen sok ellhártini való akadály volt a congressusbani részvétre nézve, s ezek miatt nem tartják valószinűnnek, hogy a congressus dec. 15-én összeülhessen. Mindemellett is azonban, a „Patrie“ jelenti, hogy Franczia orszag mind háboru-folytató halotum nov. 21-én elinditotta volna a meghivásokat, sha czigaz, akkor Ausztriának is hasonlót kellett tennie.

— Drezda, nov. 21. Ma a „Drezd. Journal“ megerősiti azon közlést, mikép tobb. mémet szövetségi államok miniszterei értekezletket fognak tartani, értekezleti helyul Würzburg van kijelölve.

Bécs, nov. 20. A „P. Lloyd“ irja: Rechberg gr. körsürgöny a zürichi békéröl még nincs mostanig elküldve, de nehány nap multva szétküldetik. Tartalmára nézve egyelöre az a hir, hogy Walewszky kötsorgönyével ösztbangzólag szól ugyan Szárdiniának a congressusban való viszonyairól, azonban hogy nem mint hadviselő hatalmassig, hanem mint a tobbi olasz államok hivatnak meg ez is a congressusba. Ezen hir Turinban könnyen felfoghatlog rosz hangulatot idézett elö, s Victor Emmanuel sajátkezüleg itt levelben fordult Napoleon császárhoz, aziránt, hogy ezen határoztatot akadályozná meg, s eszközöje hogy Szárdiniának ugyanazon alias adassik meg a kiküldaban levő congressuson, melyet a mult párisi congressuson töltött be. Azonban elutasitó választ kapott volna. Erre azt határoztak Turinban, hogy az uj egyesüli kamarákat még a congressus összejövetele elött össze kell hinni, a minek Párisban nagyon kellemetlen hatása volt, mivel elöre láthatni, hogy ezáltal az egyesülési partnak támpont nyujtatik.

— Zürich, nov. 22. Tegnap ment végbe a megszentesitett békekötés kicseréltetése.

Ujabbak.— Páris, nov. 23. A „Moniteur“ most már a turini felvilágositások alkalmából elfogadja Buoncompagni kinevezetését, mint a rend fönntartása iránti biztositékot.

— Mint hitelesen előadják: nehány nap elött Párisba jegyzék érkezett Turinba, melynek lényeges tartalma ez: „Ausztria hivatalosan tudatta a kabinettel, hogy ö a szárd uralkodó czáslad valamelyik tagjának, vagy pedig egy szárd tisztviselőnek regensséget piemonti beavatkozásnak fogná tartani, mely által ö le feloldatnék azon kötelezettség alól, miszerint minden fegyveres beavatkozásól tartózkodnia kell; ily esetben pedig Franczia orszag is kénytelen lenne segélyét Piemontiöl-vonni és minden kezességet — más államok be nem avatkozásra nézve — magáttól elhárítani.“ Kevésbbé nyiltan, de elég érthetően utalt szám e jegyzék egy franczia beavatkozás lehetőségére, mivel Napoleon császár kötelezve érezné magát, a villafrancai elözményeket és zürichi határozmányokat helyreállitani és fanntartani, mik a congressus tanácskozásainak alapját lesznek képzendők. Victor Emanuel azonban korántsem hajlott meg tüstént a franczia parancssző elöt, hanem visszaiirt Párisba, azon ismeretes szólásmódokat találván fel, t. i. a regenssség csak ideiglenes rendszabály, mely egyedül a rend és nyugalom fonntartására czélos, mely azonban tüstént meg fog szünni, mihelyt a congressus Közép-Olaszhon sorsa fölött döntött, stb. Mig ezen jegyzékek be levelek ide oda vándoroltak, Bécsböl azon hir erkezett Párisba, miszerint Hoffmann követségi tanácsos már utnak indult a ratificáll békeszerződéssel és ez — lám, mily csodálatos hatás! —oly nyomatékot kölcsönözött egyszerre a szárdiniai érvknek, hogy Buoncompagni regenssége tüstént „lehetőségé“ lett. Hogy a lovag meg nem hagyta el a szárd fövárost, annak oka abban kereserndő, hogy az ö regenssegének elöbb meg meg kell erösittetnie a közép-olaszhonismenzi gyülesek által.

A Garibaldi visszalépése elvitázhatlan tény; a tábornok már udtan van születéshelye, Nizza felé; visszavonulása a szárd király elvánatára és barátságos egyezkedés utján történt. A tábornok minden tisztjeit arra kérte, maradjanak állomásaikon és ha veszöly tamadna, számoljanak, hogy ö ismét élukre állandó. Gyanithatólag valamelyik magyhatalom ezen engedmenyt kivánta, hogy viszonzásul a regenssség dolgában Piemont részére álthasson.

— A „Wiener Ztg“ nem-hivatalos részének élén közlekező jegyzéket közöl: „Mint biztos kutfőből értesülunk, egy az ausztriai császári elöl meghatalmazottól Zurichböl érkezett távirat szerint, ott ö hó 21-én a békeszerződések megerősitvenyei kicseréltése végbe ment.

Bécsi börze. Nov. 23-án: Nemzeti kölcsön 77.70. pft. — Metallique 5 percentes 71.60. Utbéri papirok: magyar 73. — erdélyi 71.25. Bankrészvény 899.—Korona 17.15. Ó.c.k.arany 5.90. Ezüst 24.3a.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(799) (2—3)

Alólirtnak cs. kir. országos szabadalmazott bécsi lámpagyára tisztelettel jelenti, hogy gazdag vásztéku lámpa-raktárát N.-Váradon ujváros Matlaféle házban, a Körösön levő kis hid közelében megnyitotta és azt Jánky Antal úr kezeli.

Minden gyártmányaim a fent emlitett helyiségben a legjutányosabb bécsi gyári áron kaphatók. Ne ezetesen:

Moderateur, konyhalámpa	1 frt 40 kr olajfogyasztás óránkint ½ lat	
Gazdasági tukaréklámpa 1—3 személyre	2 fr 80 kr-tól—5 frt 30 kr-ig	„ „ 1½ „
Családi dolgozólámpa 3—5 „	4 „ 50 „ „ 15 „	„ „ 1½ „
Szoba s fiudalámpa 5—8 „	5 „ 75 „ „ 20 „	„ „ 2½ „
Mindennemű moderateur porczelanlámpák 5 fr — „	50 „	
„ „ finom öntvény „ 6 „ 20 „	50 „	

Moderateur-szálas ebédlő s billiard czillárok 20 „ „ 250 „
Phönix tukarékbél alkalmatas nagyságban, tuczenje 17 ujkrajczár.
Villanyas gyujtók csomagja . . . . . 6 ujkrajczár.
Lámpaüvegek, golyók, örernyök stb.

Dilmar R.

A lámpak árjegyzékkel ellátott rajzai Kolozsvárt PAPP JÁNOS kereskedő urnal megtekinthet.k, hol egyszersmind megrendelések elfogadtatnak

(780) (7—7)

Hirdetés.

☞ A földesurak dézmakárpótlási kiputhatósága, bejelentésére és további végleges tárgyalására kisebb tőkék ám 2, és nagyobb tőkék otan 1% utólagos díjnokálás mellett ajánlja magát az alólirt kereskedő ház.

Ennélfogva a földes — ügyvéd — vagy fe hatalmazott urak, csak a jogositott és a helységi nevét szíveskedjenek közölni az al ibb irt, törvényesitendő felhatalmazás beküldése mellett, és alig pár nap alatt a munkálat szakértőleg készülten beküvs leend.

Minthogy a megkivánatú erők és anyag bészerzésében nem fukarkodtunk, remélllünk tömeges megbizásokat.

Pótlék.

Több felöl nyilvánitott kétely eloszlatásul tiszteltetlel tudatjuk hogy azon ajánlatunk, melyet kizelebbröl a dézma kárpótlás kieszközlése iránt tettünk, akéni értelmezendő, miszerint mü (a helységnevénél) több utasitást is elfogadunk, és az elöf rudó nehézségekel levelezés által kiegyenlitendjük, átaljában pedig minden bejelentést másolatban az il etö uraikkal közleni kivánatra el nem mulatandjuk.

NURIDSÁN testvérek,
N. Szebenben.

☞ A felhatalmazás szöl:

Alábbirt sajit és örökösein nevében felhatalmazon Nuridsán testvér urakat, az erdélyországi dézma kárpótlási jogaimat a földtehermentesitési alap igazgatóságnál bejelenteni, az itt l utalványozott tőkéket és kamat hátralékokat az illetö földtehermentesitési pénztárnál felvenni és az en nevemben érvényesen nyugtatványozni, egy szóval mindent a mi a fennebbi tárgyalóhoz kivántatik, kivétel nélkül véghez vinni vagy elintézni.

Kelt 18 N. N.

(781) (3—3)

RITTER TRAUGOTT

GYÓGYSZERTÁRÁBAN

belső-monostoruteczában Kolozsvárt, Fejérvárt a várban levő gyógyszertárban, Szebenben Müller Károly gyógyszertárában

kapható;

ALTALÁNOS ÉTEK-PÓR

Dr. Gölisitöl Bécsben, (Stephansplatz 868 és 870. szám.)

Nem orvosság, és mégis az emésztés, vérfuzitás, a testnek táplálása és erősitésére nézve kitünö hatásban még ekkorig el nem szert. Mert az nemcsak öszzer a betegségek ellen, hanem inkább gyógyszer sok betegségekre nézve is. m. emésztési gyengeség, gyomorhév, a máj és lép tolulása, aranyér, üdült meggyökerezett köszvény, rák, görvény, sáppadtság, tagegyengeség, üdült bőrkuteg, hágyók stb.

Bővebben olvasható a mindegyik skatulyában levő nyomtatványból. Ára egy skatuljának 1 frt 26 kr uj pénzben. — Egy kisebbnek 84 kr uj pénzben.

(756) (3—3)

Moll SEIDLICZI PORA.

Az utolsó párisi világmükiállitason a hivatalos Wiener Zeitung szerint minden hasonló bázi orvosszerek felett „**egyszerű utalvány**“ adtatott. **Ausgezeichnete**, s a nemzetközi biróság ezen souverain itélete alatt megczáfolhatlan bizonyitány van adva arról, hogy ezen készülmeny minden kül- és belföldi ilyszerü készitőmerekre jóságával és becsevességével felülmul.

Egyedüli központi szállító raktár: Bécsben a Gólya czimerü gyógyszertár, „Tuchlauben, a Wandl-hotelnél szemben.“

Egy bepecsetelt satul ára: 1 ft. 12 kr. p. p., a melyhez pontos használmódi utasitás van mellékelve, különböző nyelveken

Füraktár Kolozsvárt: RITTER TRAUGOTT ózvegye gyógyszertára, b. Monostoruteczában, Szászváros SPECH gyógyszerésznél, Beszterczén SZONGOTT, Dévén BÜCHLERNÉL.

Ezen Seidlitz-porok, melyeket mindenütt számtalan példák és hosszzas tapasztalás oly hasznosaknak talált, hogy azok hire a birodalom haterait túlszárnyalta. Hogy MOLL-féle Seidlitz-porok minö gyógyerővel birnak jelesen a gyomorhajokban és szorulásokban, bőr, mind egélyt nyujt a májbajokban, szorulásokban, aranyerben, szédülésben, szivdobogásban, vertolulasban, gyomorgörcsben, nyálakórságban s különböző noi betegségekben, azt megállapitott tenyek bizonyitják, és számtalan ingerlékeny személyeknek nyujtott lényeges könnyüllést és uj tetterőt ezen szerek okos használata.

Ugyan ott mindig kapható: Csuka-máj olaj (Darresch Lebertran-ölbl).

(760) (6 6)

Felszólitás.

A kolozsvári gőz-malom tula donosa tudatja minden földbirtokos urral, hogy kinek eladó megtakaritott szép tiszta búzája van, azt Kolozsvárra szállitva a jövő áratásig elfogadja, s fizetö a búzának nagy vékájat, annak jósága és tisztassághoz képest, négy völtö forintöt, öt forintig.—Elöre beküldött mustra mellett nagyobb mennyiséget lehet elalkunni. — A búza árn készpénzzel fizetödik.

(782) (2—12)

Az általánosan kedvelt orvosilag sikerrel elismert

Steler fünedv

nedi betegeknek.

Mindig friss minőségben kapható: Kolozsvárt: Kozák Eduárd, Szebenben: Zöhner J. F. Brassóban: Hoffman J., Segesvárt: Misselbacher G. W., Beszterczén: Kolp Fr. és társa, Maros-Vásárhelyt: Fogarasi D., Désen: Szathmári P. uraknál

Egy üveg ára **50** kr ezüstben, vagy **87** kr uj pénzben.

(793) (3—3)

Szálloda megnyitás.

Alólirt tiszletelet jelenti a t. cz. közönségnek, miszerént Kolozsvárt a főpiaczon fekvő **Nemzeti szálloda** még november 1-szőn megnyiltván, mindent elkövetett hogy a tisztelt utasokat és vendégeket kényelmes tijan butorozott szobákkal, válogatott asztallal és megfelelő pontos szolgálattal fogadhassa.

FÜZÖ JÓZSEF,
vendéglős.

(800) (1—3)

Hirdetés.

Alsó Szén-utczába, a Muzeum kert szomszédságába gy telek kertestöl 305 szám alatt eladó. — Értekezhetni sétatér 9 szám.

(797) (2—2)

☞ Alólirt egy jó magyalesztelő, s elemi oskolákat végzett, 10-töl 14 éves gyermeket tanitványul óhajt felvenni, továbbá tudósitás: ad piaczsori czukrászatában.

Kolozsvárt, november 20-án, 1859

Tauffer János,
czukrász.

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutcza 74 sz.)

Iskola Szabadtanulóvizsgáit Ellátó Magyar Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.